

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE
V LJUBLJANI

DRAMA

GLEDALIŠKI LIST

8

1948—1949

Krstna predstava

Mira Pucova

OGENJ IN PEPEL

Krstna predstava

—Premiera v soboto, 12. februarja 1949

MIRA PUCOVA

OGENJ IN PEPEL

Drama v treh dejanjih

Inscenator: ing. arch. Branko Simčič

Režiser: Jože Tiran

Senator	Vladimir Skrbinšek
Tanja, njegova hči	Ivanka Mežanova
Savo, njegov nečak	Demeter Bitenc
Iris, njegova nečakinja	Draga Ahačičeva, Vida Levstikova
Predsednik Tojan, pridobitnik	Edvard Gregorin
Dr. Belič, odvetnik in politik	Fran Lipah
Padre Giovanni, kurir v italijanski armadi	Maks Furijan, Branko Miklavc
France Martel, kurir iz Londona	Jože Zupan
Dr. Sonc, zdravnik	Lojze Drenovec
Rob, hišnik pri senatorju	Pavle Kovič
Usmiljenka	Metka Bučarjeva

Godi se v slovenskem mestu pomladi l. 1943., v času italijanske okupacije

Kostumi: Mija Jarčeva, izdelani v gledališki krojačnici
pod vodstvom Jožeta Novaka in Cvete Galetove

Inspicijent: Marjan Dolinar

Razsvetljava: Lojze Vene

Odrski mojster: Anton Podgorelec

Lasuljar: Ante Cecič

Cena Gledališkega lista din 6.—

Lastnik in izdajatelj: Uprava Slovenskega Narodnega gledališča
v Ljubljani. Predstavnik: Juš Kozak. — Urednik: Jože Tiran.
Tiskarna Slovenskega poročevalca. — Vsi v Ljubljani.

GLEDALIŠKI LIST

SLOVENSKEGA NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

1948-49

DRAMA

Štev. 8

Dr. Bratko Krefc:

PRED NOVIM KRSTOM

Kmalu po nastopu novega, za slovensko dramsko gledališče jubilejnega leta, je začela naša dramska družina s študijem dveh izvernih del, katerih krst naj bi se izvršil v vrsti jubilejnih predstav: to sta drami »Ogenj in pepel« od Mire Pucove in »Lacko in Krefli« od Ivana Potrča.

Na razčlembeno vajo smo povabili oba avtorja, da nam govorita vsak o svojem delu. Letopisi našega gledališča ne poznajo v preteklosti podobnega dogodka, zato ga je vredno zabeležiti. Po njem moremo ugotoviti, da je po osvoboditvi nastopila tudi za slovensko dramatiko nova doba, da se naše gledališče vedno bolj zaveda, kako tesno je povezana rast slovenske gledališke umetnosti z izvirno dramatsko tvornostjo. Letošnja sezona, ko se je zaradi nove umetniške politike skrčil repertoar na deset del, daje temu še posebni poudarek, saj bodo od teh desetih kar štiri slovenska dela: »Krajnski komedijanti«, »Hlapci«, »Ogenj in pepel« ter »Lacko in Krefli«. Če k tem še prištejemo uprizoritev Golieve mladinske igre »Snegulčica«, ki je zaradi nove predelave prav za prav tudi krstna predstava, jih imamo kar pet, kar pomeni skoraj polovico letošnjega repertoarja. S to številno izbiro nismo kršili umetniško-literarne ravni svojega dela. Tega ne more nihče trditi, ki pozna sodobno svetovno dramatsko ustvarjanje. Takšni očitki spadajo v preteklost in še takrat so bili pri mnogih le izgovor, ali pa celo podcenjevanje pomembnosti izvirne tvornosti.

Umetnost je tisto glavno tvorno izživljanje človeka, s pomočjo katerega se more nekaj časovnega spremeniti v trajnost. Naša osvobodilna borba je polna junaštev, ki so vredna in potrebna pesnitve, da bodo skozi njo postala sedanjosti in bodočnosti trajno pričujoča in živa. Toliko velikega se je zgodilo, da je še marsikomu, če ne vsem, ki pišejo in ustvarjajo, težko izgrebsti tisto največje in najlepše, še težje pa je potem to umetniško izoblikovati do tiste višine, da bo bistvo zaživelo z vso močjo, lepoto in jasnostjo. Vendar se teh težav ne smemo bati, niti se ne smemo splašiti, če je komu že

spodrsnilo, — to velja za avtorje, gledalce in kritike — kajti proces umetniškega ustvarjanja ni tako preprosta stvar. Čas in razmere terjajo od pisatelja, da ju oblikuje po svoji moči in po razdalji, do katere se je že priboril. Velika dela ne nastajajo kar tako mimogrede ali čez noč, vendar sodi tudi to med dolžnosti sodobnega pisatelja, da se bori in kosa z ogromno snovjo našega osvobodilnega boja. Mira Pucova, ki je takoj v prvi sezoni po osvoboditvi nastopila v našem gledališču s svojim dramatskim prvencem »Svet brez sovraštva«, stopa zdaj že drugič pred javnost z delom, ki spet jemlje snov iz našega osvobodilnega boja.

Že pri prvem delu je dokazala, da je v dramatski tehniki doma. da obvlada arhitektoniko in da zna ustvarjati žive figure z dušo in krvjo, hkrati pa zna perečo snov oblikovati zanimivo in živo. Zato ni nič čudnega, da je postala njena prva drama zelo popularna in da je doživela več različnih uprizoritev tudi na Češkoslovaškem, kar ni v priznanje le njej, marveč naši mlajši dramatikski spleh.

V drami »Ogenj in pepel« nam razgrinja zaveso nad — lahko bi rekli — intimnim in zakulisnim meščanskim svetom, ki se spričo naše revolucije vedno bolj razkrajaja. Gnoloba je nagrizla vse: politiko, moralo in ljudi starega sveta, ki še komaj malo tli pod pepelom. Novi svet se poraja v ognju boja tam zunaj med partizani, hkrati pa v podtalni borbi, ki se kljub brezobzirnosti in budnosti okupatorja in njegovih domačih izdajalskih pomagačev vrši nenehno dalje.

O delu nam je izpovedala avtorica sama nekaj zanimivih misli, ki najbolj avtentično izpričujejo njen namen in smoter:

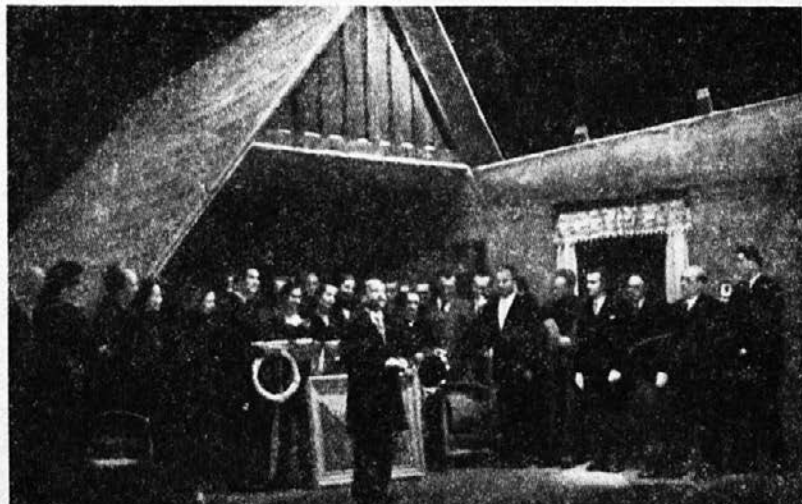
Življenje, ki ga je avtor sam opazoval ali doživel, ljudje, ki jih je poznal, sprejemal njihove misli ali jih odklanjal, vse, kar je vzbujalo v njem simpatijo ali odpor, vsi vtisi, ki jih je nezavedno, dan za dnem, črpal iz neke določene sredine, polagoma nakopičijo v njem snov, ki sama zahteva, da jo oblikuje. Posredovati mora to življenje, te ljudi, posredovati resnico o njih; in navsezadnje je resnica o življenju tisto prvo in glavno, kar skuša umetnik izraziti s svojim delom. Vsak po svoje se lotimo tega najtežjega problema, s katerim se je človeštvo mučilo, odkar zna misliti. Življenje ni črno belo; tisoč odtenkov ima in poti se prepletajo.

Vzemimo na primer slovensko meščansko družbo v dobi okupacije! Vsakdo, ki je poznal to gospodo, se lahko še spominja, kako so se v bivši Jugoslaviji gospodje iz nekdanje JNS in gospodje iz nekdanje JRZ sovražili in prepirali, in kako so se po zlomu države v strahu pred lastnim ljudstvom tesno povezali. Voditelji naprednjakov so se objemali s klerikalnimi prvaki, toda čeprav je bila na zunaj sloga popolna, so skrivoma še spletkarili drug proti drugemu. Proti narodno osvobodilnemu gibanju so vsi skupaj iskali okupatorjeve pomoči, a vsak je imel še svoje posebne zveze. Kakor en moč so si bili edini, da je treba partizane uničiti,

drug drugemu pa si niso zaupali, kakor si nikoli ne zaupajo ljudje, ki iščejo predvsem svojih osebnih koristi. Med njimi so bile razlike v miselnosti in taktiki, toda od previdnih »sredincev«, ki so velikokrat morali zanižati pred počtetjem svojih sodelavcev, da so lahko govorili dalje v smislu Masarykove etike, v kateri so bili vzgojeni, pa do mladih razbijačev, ki so se čisto logično znašli na poslednji obrambni črti kapitalizma, se pravi, pri fašističnih metodah, so želeli in hoteli isto: v novi Jugoslaviji spet zagospodariti po svoji volji.

Kot avtorja me je predvsem zanimalo, prikazati skupni cilj te meščanske družbe in hkrati nasprotja, ki so jo razkrajala. Sovražili so se in vendar niso mogli drug brez drugega; zgodovina sama jih je obsodila na pogin, njih, ki so se z vsemi sredstvi skušali rešiti. Savo najde nasilno smrt — tako, kakor je bil sam vajen soditi ljudem, zakaj z zločini ni mogoče ničesar rešiti. Reši se edino Tanja, ki spozna, da brez vere v nekaj velikega ni mogoče živeti; senator pa, ki je zaradi lastne koristi velikokrat zamižal, da bi mu ne bilo treba obsojati, umre zapuščen od vseh, obsojen od lastne hčere.

Meščanski družbi v drami stojita nasproti stari Rob, ki so mu sina ubili, in partizan Martel. Partizanov prihod v senatorjevo hišo mi je dal možnost, da sem v nizu prizorov pokazala predstavnike te družbe. Martel je z namenom, da bi razkrinkal zločinca, prišel sam v levje žrelo, toda ne boji se jih, zakaj »mrtvi ne more ubiti živega«. Njegova smrt pokaže Tanji, ki je še omahovala, pravo pot, da najde svojo »vero v novo življenje«.

V januarju je praznoval F. Lipah svoj jubilej

IZ REŽISERJEVIH ZAPISKOV

Ni treba pri tem pozabiti, da ima bela garda globoke socialne korenine v tisti plasti, ki je živela od izkoriščanja slovenskega delovnega ljudstva. Zato se bo bela garda kot tendenca neprestano pojavljala v različnih oblikah.

(E. Kardelj: Glavno oporišče okupatorja
Na Rogu, julija 1942)

Bela garda sestoji iz dveh delov. V njej sodelujejo najbolj protiljudski elementi iz nekdanje JRZ in najbolj protiljudski ljudje iz nekdanje JNS. Gospoda, ki se je nekdanj med seboj zagrizeno prepirala, se je potemtakem v boju proti slovenskemu ljudstvu znašla na istih postojankah...

To je tista zloglasna gospoda, ki je leta in leta v Jugoslaviji bila v službi velesrbskih zatiralcev slovenskega naroda, tistih, ki so jemali slovenskemu narodu njegov jezik, izkoriščali ga gospodarsko, napravili iz Slovenije molzno kravo beograjskih režimov...

(E. Kardelj: Korenine bele garde
Dolomiti, februarja 1943)

Med italijanskimi okupatorji in njihovimi belogardističnimi pomočniki je prišlo do precej ostrih nastopov. Zgodilo se je celo to, da so okupatorji v Ljubljani pozaprli nekaj mihajlovičevskih političnih špekulantov, ki so se v svojem zaupanju v italijansko dobro voljo nekoliko predaleč zagalopirali s svojo dvojno igro. Belogardistični voditelji so postali nervozni in so se začeli skrivati. pri čemer jim je seveda malo mar, kaj bo s tistimi stotinami zavedenih slovenskih kmečkih mož in fantov, ki so jih zavlekli v belogardistične formacije. Na drugi strani pa je tudi zaupanje italijanskih okupatorjev v belogardistično-mihajlovičevske špekulante pričelo vse bolj kopneti. Skratka: drug drugemu ne zaupajo več.

Mednarodne izpremembe in zlasti zmage Rdeče armade na vzhodni fronti so imele še eno posledico: povzročile so izpremembo tona londonskih beguncev.

Jasno je, da so belogardistični voditelji zbegani zaradi teh glasov iz Londona.

O iskrenosti teh izjav pa slovensko ljudstvo ni prav nič pričano. In tudi svojih političnih pozicij si londonski begunci s temi izjavami ne bodo prav nič poboljšali, kajti prvič so te izjave pozne, zelo pozne, drugič pa njihove iskrenosti še ni podprlo nobeno konkretno dejanje.

(E. Kardelj: Osvobodilni boj narodov Jugoslavije
Dolomiti, februarja 1943)

Do revolucije smo poznali, v osnovi dve formi igralčevega »odnošaja« nasproti liku. Igralec je bil branilec (ali tožilec) človeka, ki ga je prikazoval na odru. V drugem primeru pa je bil brezstrasten »predstavljalet«, ravnodušen proti notranji socialni vsebini dramske osebe. Tak igralec se je zanimal samo za zunanjo, fahovsko, življenjsko karakteristiko osebe. Sovjetskemu igralcu pa je svojstveno tretje, zgodovinsko-objektivni odnošaj nasproti liku. Igralec se ne postavlja niti v pozo advokata niti v pozo tožilca, ampak daje gledalcu vse baze za »opravičenje« ali za »obsodbo« svojega junaka.

Tudi pred »Svatbo Krečinskega« v Mayerholdovem teatru smo videli mnogo Razpjujevov. Toda ne morem najti niti enega, ki bi bil vsaj malo podoben onemu, ki ga je igral Igor Iljinski. Iljinski razgalja svojega junaka s skrajno ostrino. Kot malokateri igralec sovjetskega odra obvlada ekspresivnost in grotesko. Toda obenem je v njegovem Razpjujevu mnogo mehkohe, zamišljenosti, človeškega trpljenja. Toda Iljinski ne brani svojega Razpjujeva kot na primer Dostojevski Marmeladova. Mislim, da nam daje ta vloga, ki jo igra Iljinski z veliko natančnostjo, ostrino in globino, pravico, da govorimo o humanizmu v odnošaju sovjetskega igralca napram njegovim junakom.

Ta humanizem nikakor ni slinov, ampak liberalno-inteligenent. Tako uničiti človeka, kakor Iljinski uničuje svojega Razpjujeva, bo redko komu uspelo. Pa vendar zadnja beseda o tem bivšem človeku, ubogi opici, mežikasti in spretni švigašvagi ostaja gledalcem, ki pa jih je Igor Iljinski pripeljal v toku predstave s svojo igro do pravičnega zaključka.

Drugi primer: Zerkalova igra na odru gledališča Rdeče armade v »Meščanih« uradnico Jeleno, propadlo, grobo, malenkostno. Toda v istem času — je to dobra ženska z nekakšnim notranjim, toda še malo ne meščanskim plamenčkom. Zerkalova se ne poslužuje tistega, kar imenujejo igralska »milina«. Je razumna igralka in njen um je oster. Gledalec dobi oceno njene »heroine« v »Meščanih« na osnovi celokupnosti pogojev in karakternih potez osebe.

Ostri clair-obscur ni priljubljeno sredstvo sovjetskih igralcev. Razdelitev ljudi na absolutno bele in absolutno črne je zanje zastarela. Proučavajoč človeka in kažoč ga občinstvu v vsej pisanosti lastnosti znajo vedno podčrtati tisto, kar izzove najaktivnejšo reakcijo gledalcev. Za to je potreben takt in sovjetskemu igralcu ni tako lahko uspelo najti ta notranji občutek za mero.

Prvi poskusi razgaljanja negativnih oseb so bili zelo bučni. Bilo je v njih več zunanje ekspresije kot notranjega dožemanja karakteristike.

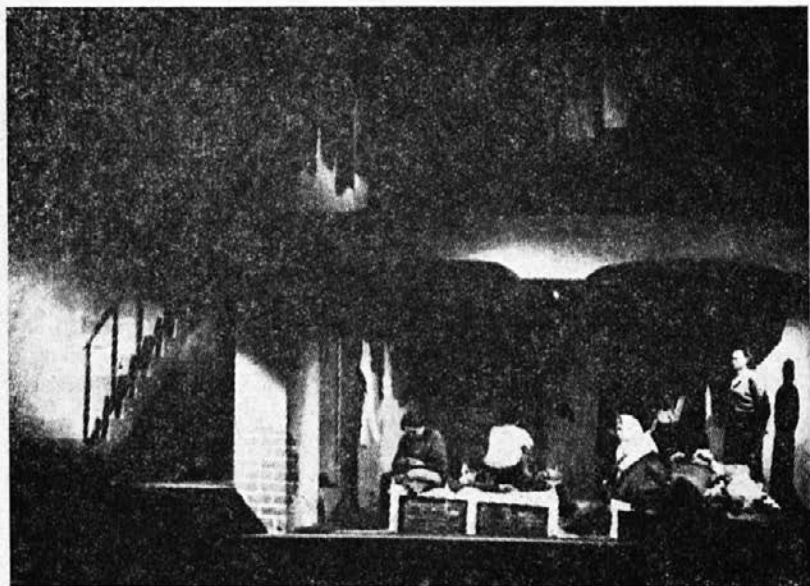
(V. Sahnovski: Novi igralec)

Junakov je pri nas dosti več, kot jih je bilo v kateri koli zgodovinski epohi, toda karakter teh junakov je postal drugačen. Zato se je spremenil tudi herojski patos našega igralca, ki nastopa v takih vlogah. Ta patos ni osnovan samo na efektnem odhodu z odra, na bravuri gest, na povišanju dur-intonacij, na zunanjem blesku. Sovjetskega heroja označuje predvsem čudovito samoobvladanje in skromnost, in prav ta notranja svojstva človeka so za igralca, ki oplaja junaške vloge — najvažnejša.

(V. Sahnovski: Novi igralec)

Vlogo Guljakina v »Mandatu« je igral Erast Garin... Dospel je do meje komedijske groteske in le malo s čim je spominjal na človeka, ki realno eksistira. Z istim hiperbolizmom je igral še prej Tareškovič na tem odru (MHT op. prev.) Tarelkina. Bilo je zelo slabo, bučno, strašno pretirano. Pomanjkanje takta pri režiserju in igralcu je na gledalce vplivalo zelo neugodno.

(V. Sahnovski: Novi igralec)

M. Pucove »Svet brez sovraštva« v Mestnem gledališču na Žižkovu v Pragi

J. Petrov: Otok miru

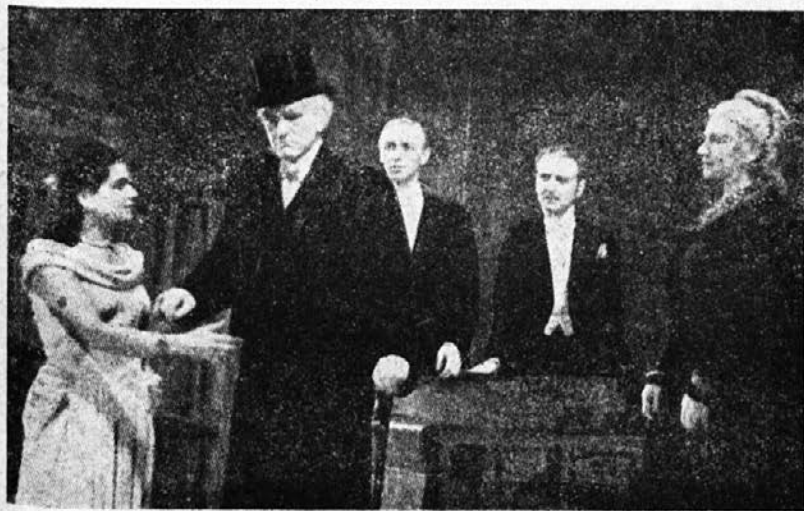
režija: F. Žižek

scena: ing. E. Franz

Mycroft (P. Kovič) in
Cáthrin (M. Nablocka)

Pamela (V. Simčičeva),
Jakobs st. (B. Peček),
Artur (D. Makuc),
Robert (L. Drenovec),
Misis Jacobs (M. Danilova)

J. Petrov: **Otok miru**

režija: F. Žižek

scena: ing. E. Franz

Grof Lamperti (D. Skedl),
Pamela (V. Simčičeva),
Frank (D. Bitenc)

Jacobs ml. (S. Sever),
Mr. Baba (M. Skrbinšek),
Frank (J. Zupan)

»SVET BREZ SOVRAŠTVA« NA ČEŠKIH ODRIH

Malo je slovenskih dramatikov, katerih prvenec bi mogel razen na domačem odru doživeti uspešno uprizoritev tudi v inozemstvu. Eden izmed teh redkih pa je Mira Pucova. Njeno prvo odrsko delo »Svet brez sovraštva« je doživelo tudi na čeških odrh zaslužen pozornost in uspeh. Tem večje priznanje za mlado avtorico pa je ugotovitev, da sta po sedanji vojni bili od slovenskih dramatikov uprizorjeni v češkoslovaških gledališčih samo dve deli, in to M. Bora »Noč v Globokem« ter njen »Svet brez sovraštva«. To dejstvo pa po drugi strani spet dokazuje, da vlada v češkoslovaških gledaliških krogih vse premajhno zanimanje za sodobno jugoslovansko dramatikovo, zlasti še za slovensko, ki zaznamuje v zadnjem času razveseljiv razvoj, s katerim bodo morala pri sestavi svojih repertoarjev vse bolj računati tudi gledališča v svetu. Sicer je res, da je v letošnji repertoar sprejelo Narodno gledališče v Pragi tudi dr. Br. Krefta »Veliko puntarijo« in pa I. Cankarja »Kralja na Betajnovi«. Kakor pa vse kaže, bosta obe deli le zapisani na programih, do njunih izvedb pa ne bo prišlo. Prav tako je z Vojnovičevo igro »Mati Jugovičev«, ki je ponovno izšla v novem češkem prevodu in jo je imelo praško Narodno gledališče v programu že v lanski sezoni, pa do izvedbe tudi ni prišlo. Mire Pucove igra »Svet brez sovraštva« si je kmalu po prvi uprizoritvi v Oloumucu utrla pot tudi na druge gledališke deske. Doslej je bila razen v Oloumucu uprizorjena tudi v Narodnih gledališčih v Brnu in Ostravi, nazadnje pa v Mestnem in oblastnem gledališču Žizkova v Pragi. Povsod je igra vzbudila veliko zanimanje, o čemer pričajo številne predstave v vseh gledališčih ter obširni komentarji in kritike v časopisju.

List »Prace« je prinesel o igri obširnejšo kritiko. Osrednji motiv dela imenuje »sen o vladanju ljubezni v utopističnem svetu brez sovraštva«. Poudarja zlasti močno stopnjevano dramatičnost v zadnjem dejanju in nadvse hvaležne ženske vloge. Pohvali režiserja Jiří Myrona, ki je znal ustvariti pravilno ozračje celice, ki ga še poudarja scena Janka Obšila. Nadvse hvali igralko Herainovo, ki je imela težko vlogo Špelce, iz katere prav za prav govori avtorica sama; Herainova je vlogo podala dovršeno in z veliko psihološko poglobljenostjo. Tudi mlada mati Marija, ki izda Nemcem svojega moža, da sme na ta način ohraniti svoje najdražje — otroka — je bila izoblikovana v govoru in gestah po igralki Ebertovi. Lik Rezke, preproste žene, ki išče po izgubi vseh svojih dragih utehe v svoji veri, je premišljeno in kleno podala Kratochvílová. Dobra je bila Genttverova v vlogi Mojškrce. Jurdova se je potrudila zlasti s čisto in razumljivo govorico. V manj izraziti vlogi dr. Silve je nastopila Hodanová. kolonelka pa je zaigrala Šarhanova.

List »Československa demokracie« prinaša poročilo o predstavi pod naslovom »Slovenska drama na ostravskem odru«. To pot smo imeli že drugič priložnost, spoznati odrsko delo iz časov zmagoslavnega in junaškega odpora bratskega slovenskega naroda. Po igri »Noč v Globokem«, ki jo je kot gost predvajal ansambel Narodnega divadla iz Prage, je Zemsko divadlo uprizorilo s svojim ansamblom igro slovenske avtorice Mire Pucove: »Svet brez sovraštva«. ... Nadalje razlaga vsebino in pomen igre, ocenjuje posamezne igralko, ki so se dobro živjele v duhamorno ozračje jetniške celice. Prav tako pohvali režiserja Jiří Myroja, ki je umel, skupno z in scenarjem dati igri primerno živahnost, čeprav s skoraj samimi ženskimi vlogami.

List »Hlas« piše, da igra »Svet brez sovraštva« po svoji slogovnosti sicer ne spada v okvir Nušičevih ali Begovičevih odrskih del, zato pa tem bolj vpliva na gledalčovo čustvenost. O kakšnem večjem dramskem stopnjevanju pri drami ni govora, ker je to le izrez iz resničnega življenja, zato pa so dobro prikazani liki posameznih žen. List zelo hvali igralko, predvsem Herainovo, ki je z vlogo Špelce ustvarila najlepšo kreacijo večera. Skoraj enakovreden lik je podala tudi Kratochvilová v vlogi Rezke.

List »Nova Svoboda« analizira igro in pravi, da vsebuje vse, kar sama po sebi potrebuje: zanimivost, aktivno junaštvo žena in mogočna čustva. Konceptcija je zgrajena neprisliljeno in jo prešinja resničnost. Pri življenju pa jo bosta vendarle obdržali prav za prav samo dve stvari: občutljiv režiser in dobri igralci. Omenja ostravsko uprizoritev, da je v tem oziru imela dobre pa tudi slabe strani. Kot dobra je predvsem naznačena glasovna izenačenost, ki je tvorila v vsem ženskem kolektivu kompaktno celoto. Iz celotnega okvira je izstopala samo Kolonelka s svojim nepravilnim značajem; predstavljala je eno izmed najnižjih pouličnih pojav, kar pa tej vlogi ne ustreza. Tudi do drugih igralk je kritik precej oster, vendar omenja, da so pogodile svoje vloge Kratochvilová kot Rezka, Kovaříkova kot Svetelova in Herainova v vlogi Špelce. Tej sicer očita mestoma neprepičevalnost, v sceni s Kolonelko pa je zajela vse s svojim globokim notranjim doživetjem.

Po uspelih uprizoritvah v izven praških gledališčih je »Svet brez sovraštva« uprizorilo tudi Mestno praško gledališče na Žižkovu, ki vrši v svoji četrti važno kulturno nalogo, kakor po značaju sorodno mu Mestno gledališče na Vinohradih, ki pa ga seveda po tradiciji, lani je praznovalo 40letnico obstoja, in po svoji zreli umetniški dospelosti znatno prekaša, saj je priznано za eno najboljših dramskih gledališč v republiki. Žižkovsko mestno gledališče pa opravlja izven svoje četrti tudi važno delo sodobnega oblastnega gledališča, katerega naloga je, gostovati z najboljšimi predstavami tudi v predmestjih in bližnji okolici Prage, kjer je ponajveč nastanjen delavski sloj. V začetku (gledališče je bilo ustanovljeno pred dvema letoma) se je moralo precej boriti za svoj umetniški izraz. Repertoar je bil sestavljen po večini iz iger lažjega značaja, dvomljive umetniške vrednosti. Med delom pa se je po zaslugi mesta Prage in kulturnih referentov in kritikov počasi ootreslo stare malomeščanske miselnosti, ki je videla v gledališču zgolj zabavišče, ter krenilo na resno in zdravo pot. Tako je prišlo z uspehom uprizarjati dela tujih in domačih klasikov ter sodobnih avtorjev. Zato je bila z zadovoljstvom pozdravljena tudi drama »Svet brez sovraštva«, tem bolj, ker je v njej prikazano trpljenje človeka med sedanjo vojno in pa, ker jo je ženski kolektiv tega gledališča pravilno dojel in prepričljivo podal. Režija Jana Strejčka in inscenacija Vlad. Syneka sta pokazali nekaj svojiskih prijemov, ki so se jim igralko z do poslednjih potankosti izdelanimi karakterji podredile v vigrano umetniško celoto. Zlasti bi omenil J. Panenkovo v prepričljivo podani podeželski materi Svetelovki, T. Vavřincovo v vlogi Kolonelke, Vikusovo v vlogi junaške Marije ter odlične interpretatorke ostalih vlog, J. Cmilalovo, L. Roubíková, V. Ticháková, A. Melišková in Ž. Kaloušovo. S to predstavo je gledališče dokazalo, da ima zlasti v ženskem ansamblu prvovrstne igralske moči, na katere se more z vso gotovostjo zanesti.

Kot je razvidno, je igra Mire Pucove »Svet brez sovraštva« vzbudila tudi v Češkoslovaški veliko pozornost in uspeh, ki je vsekakor razveseljiv ne samo za avtorke samo, temveč tudi za vso našo kulturno javnost.